

Εκάτι Pōl ntá Bo Hibru

Yesu achá baremé kep̄inti abhen nku nsí

¹ Ndũ mpok ane áfueré ansem, Mandem áfuet nyaka ntá baremé kep̄inti bhi ndu berem kepi ntá bachĩmbi bhesε. Akú nɔ ndɔn ne ndɔn ne ndũ beyá babhi.

² Kε ndũ manywɔp ane echɔn, ané achí kekwoɔt ne ngwenti mmik, afuét chi ntá Móywi ke ārēm kepi ntá yesε. Yí ke Mandem ákú bé ámbák mmu ane menyĩn menkem bébhónó bebhak ebhi. Ne afuét chí ntá yi ke ághoko yěntikí enyĩn.

³ Yí amúét kě keném Mandem kėtɔn kponɔɔn ne enyũ mmu Mandem achi, nkúbhé enyu mmu wu ke yi achi. Eyɔn eyi ebhɔn betan ne yɔ ke yi ásɔt bekem mmik nkem. Mpok yi ánáná beku enyĩn ene ékà Mandem amfonɔri bebú bho be mámbák pépép besí bhi, akó amfay achɔkɔ ebhě awónem Mandem mmu ábhónó betan menkem.

Mmɔ Mandem abhɔn betan menkem

⁴ Ndu echí nɔ, Mandem akú bé Móywi ánachá bɔángel nkúbhé mbɔ enyũ nnyén enen yi áchyé yi necha enen bɔángel.

⁵ Yě ángel apú ane Mandem ághátí yi be, “Wɔ, ɔchí Mówá, ne echɔn nchí rem be ndɔp Etaye.” Ne yě chí bérém be, “Chɔn mbak Etayi ne ómbak Mówá”, abhíkí rem ntá bɔángel.

⁶ Νε γέ χί mpok Mandem átó Mmǎ mbi ywi fá amik, arem chí bé bǎngel abhi mankem mánychyé Mýywi kenókó.

⁷ Έτι bǎngel, yi ǎrēm bé ákù bǎ mambak mbǎ mbúep, ákù bǎ betok abhi mámbák mbǎ bárí-ngo.

⁸ Κε ntá Mýywi arem chi be, “Έ Mandem, kefǎ eke kébhíkí bhǎng ngwenti. Mpok ókēm bǎbhe, ókù nǎ enyu ene echí chak.

⁹ Όκǎng menyin ebhén bechí chak ne ǎpap epin ene bo bapu bhǎere bebhé. Με Mandem ywe nkǎ ye wǎ ómbǎng manák mbǎnyune nchyé wǎ kenókó ekén kéchá eken mamǎere bhe mankem.”

¹⁰ Mandem apet arem ntá Mýywi be, “Wǎ, Acha, ke óghókó mmik ndǔ nebǎnet. Νε yǎntiki enyin ene echí amfay, chí awǎ-betik aywe.

¹¹ Menyin ebhen menkem béfǎere fǎet, ke wǎ ǎbhíkí bhǎng ngwenti. Chǎng bó menkem ménkǎk mǎndǎp mbǎ besí nden.

¹² Chǎng ǎmpet bhó ǎmfere mbǎ besí nden ebhen mmu áwǎpsi, ke wǎ ǎchí enyumǎt mpoknkem, ne nepém ene nebhíkí bhǎng ngwenti.”

¹³ Κε ntiki ángel Mandem ánǎng ághátí yi be, “Chǎkó fá ebhǎ awǎnem awa kpatε nkǎ bǎmpap abhe mándǎp mbǎ enǎk ene ónyǎngǎ bekak are?”

¹⁴ Pú bó mankem bachi chí befǎng ebhen békù betik ebhi ne Mandem átó bhǎ be mankwak bǎ abhen yi ábhǎng bεpeme?

2

Bo báké rǎ mbi nepém mǎném ebhi

1 Ndu εchi yě nɔ, sébhəŋ besɔt mpok sémbure menyih ebhen sénánj séghókó be séké rɔ bhɔ senem ebhi.

2 Těndu menyih ebhen bɔángel bareme bechi nyaka tetep, ne yě agha ane abhiki bhære bhɔ ne mmu ane átàn ntí, abhɔŋ nyaka ntemsí ane ákwáy ne yi,

3 ná sékwáy bebue ntemsí ane átwò mbák sémbyak erémé nepeme ane Mandem áyàn bépémé bhesé? Mbəŋ Yesu Acha ke áyámbi berem kponorɔŋ ɛti nepeme ane Mandem ápeme bho, ke bo abhen bághókó bákɔ bese sendiŋi be εchi tetep.

4 Mandem are tónj berih, ankɔ nɔkɔ menyihí maknkay menyu ne menyu ndu betəŋ nkwo bé bechí tetep. Are fúét nkwo ndũ akap ane Efónó Bedyere áchyè bho, békóno nkaysi yi.

Yesu ke atəŋ bese mbi nepém

5 Puyě ntá bɔángel ke Mandem áchyé betəŋ amfay mmik ane sérəm né be átwò ansem.

6 Básih nebháérɛfu amem Ekáti Mandem be, “Mandem Acha, nkwanwan chí agha ane óre kaysi yi? Mmu ane áfú ntá Mandem chí agha ane óre fyé ntí ne yi?”

7 Ndũ mómbohí mpok, ɔséptí yi be bɔángel máncha yi. Ɔkɔ ye yí ámbónj keném ne kenókó mbɔ mfɔ.

8 Ɔchyé yi betəŋ amfáy yěntiki enyihj.”

Berem be báchyé yi betəŋ amfáy yěntiki enyihj étəŋ be yěnyihj ébhíkí rɔp ene epu antené-yi. Ke sébhíkí re ghɔ be yěntiki enyihj εchi antené-yi.

9 Ke séghò Yesu mmu bákú bɔángel máncha yi ndũ mómbohí mpok. Báchyé yi keném ne kenókó

mbə mfə ʔti esəŋəri nɛwú. Chi ʔti berʔindu Mandem ke yi ágú ʔti bo mankem.

10 Mandem ke ághókó yěntiki enyɪŋ ne yěntiki enyɪŋ echi ntá yi. Ndu áyàŋ nyaka be beyǎ bho mámbón mbi bebhak bǒbhi ne mámbəŋ keném, eri nyaka be yi mmu ánéné bho mbǐ wu ámfɛét ndǔ esəŋəri be ankwáy ndǔ yěntiki mbi mbə mmǔ ane ákù bə mámbəŋ nepém.

11 Yesu mmu ákà bo mambák pépép besí Mandem abhəŋ chi amət ne bo abhen yi ákú be mambák pépép. ʔti yə, yi ábhíkí bhəŋ ntíánwóp ndu bebhɪŋi bə be, “Bǒma.”

12 Yi arem ntá Mandem be, “Chəŋ ndem ʔti ye ntá bǒmaya mpok bǒbhe báchémé ndǔ nɛbhɛet amət, nte besí bhap nchyé wə bakak.”

13 Apet arem be, “Chəŋ nsíkí ntí ne Mandem.” Ne be, “Ghó mé né, ne bǒ abhen Mandem achye me.”

14 Těndu bǒ abhen yi areme nə ʔti yap báchí bakwǎŋwan, mbəŋ Yesu ayíbhírí nyaka arəp nkwǎ. Akə nó bé ámfɛét ndǔ nɛwú anchəŋti betəŋ ebhen mmǔ ane ábhónó betəŋá nɛwú, nə chi Satan.

15 Enyu eyə ke yi ákway nyaka beferɛ bho ndǔ becháy nɛwú. Báchí nyaka basem ndǔ becháy ebhə ndǔ nepém enap nenkem.

16 Sérɪŋi be atwə nyaka bekwak chi bebhárəbhə Abraham, puyě bəángel.

17 Abhəŋ ye berəp nyaka mbə bhese bakwǎŋwan ndu yěntiki mbi, bé ámbák mǔngo bachiákap ane ábhəre bariɛp ami besí Mandem ndu betik ebhi ne be ánkway bechye akap ʔti bebú bǒ mankem.

18 Těndu yímbəŋ ánán ʔbhónó nyaka esəŋəri ne mamə, abhəŋ mbi bekwak abhen mamə átwə ntá

yap.

3

Yesu acha Moses

¹ Bōma, be bho bāchi nyánjá, mmu anε achi amfay abhíní be be mǎmbak bōbhi. Kaysí ye ka mmu anε Yesu achi. Yi ke Mandem átó mbə mǔngo bachiǎkap anε menyin ebhen sénókó, mbənyu séghàti bho krojoroj.

² Abhùre nyaka bariεp ami besí Mandem mmu áyábhé yi be ambak mǔngo bachiǎkap ne mǔnto nkúbhé mbənyu Moses nkwo achi nyaka mmu anε ábhùre bariεp ndū betik ebhi amem ekere Mandem.

³ Yesu ke Mandem ásóré be abhəj bebhəj kenókó ancha Moses, nkúbhé mbə enyū mmu anε áté eket ábhəj kenókó acha eket ene yi ate.

⁴ Mmu ke áte yěntiki eket, ke Mandem ke ághókó menyin menkem.

⁵ Moses achí nyaka mmū tetep ndu betik ebhi mbə mǔbetok amem ekere Mandem. Betik ebhi bēte ndū menyin ebhen Mandem ábhójó nyaka beka bo mándíní ansempok.

⁶ Ke mbák chi Kristo, ákem eket Etayi ne nti nemot mbə Móywi. Ne beεe bō Mandem séchí bo eket eyi enkem mbák sénté kpirí ndu menyin ebhen sésíkí nti ne sébháka nti are ne sédèp awə anti be chəj sémbəj bə.

Bō Mandem ne nneywēm̄et enen yi áchyè

⁷ Bābhəj ye beghok enyin ene Éfónó Bedyere árəm mbə enyū echí amem Ékátí Mandem be, “Echəj, mbák mǎngok Eyəj eyi,

⁸ bǎké gwɔt bati amem mbɔnyu bachĩmbi bhɛka bágwóré nyaka bati yap ne Mandem mpok bágħàp amem baso. Bátáŋnti ne me ne, mamɔ me.

⁹ Mámó me amem baso enyu eyɔ, ne bágħó menyin ebhen nká néntí enap ndũ mamié besa bɛpay.

¹⁰ Ɖti yɔ nti nébé me ne mkpáká bobhɔ, ndem be, ‘Bati yap ápòkɔ bhɔ ebhi mpoknkem, ne bábħíkí rinji mbi wa.’

¹¹ Njiki ndũ beběnti be, ‘Bápú kway bɛchwe ndũ neywěmɛt ena wáwák.’ ”

¹² Bǔma, sɔt ka mpok be ndũ nkwo ywɛka, yě mmu áké bhak ane ábhóŋó ebéptí nti, ne akɛka bésíkí nti ne Mandem, ényu ené yi arɔ mbi Mandem mmu achí nɛpém.

¹³ Semtí nókó ka bati yěntiki nywɔp be bebá beke rwɔ mmũ ywɛka ántáŋnti ne Mandem. Ka ka nɔ, yěntiki mpok, ené nywɔp néchák nébhɛt enén bábħinji be, “Ɖchɔŋ.”

¹⁴ Sébhɔŋ ákóré ndũ enyin ene Yesu Kristo ákú nta yɛsɛ mbák séndók ambi bɛte kpirí ndũ nesikínti enen sébhóŋó nyaka ne yi ndũ nebħɔnɛt. Sébhɔŋ bekɛ nɔ tɛ ndũ ngwɛnti.

¹⁵ Bǎké ghɔkɔntik enyin ene bárémé nyaka be, “Ɖchɔŋ, mbák mǎngok Ɖyɔŋ eyi bǎké gwɔt bati amem mbɔ enyũ bachĩmbi bhɛka bátàŋ nyaka ntí ne Mandem.”

¹⁶ Bɔ agha bágħókó nyaka Ɖyɔŋ Mandem yě nɔ, bátàŋ nti? Pú bo Moses abhen yi áfú nyaka etok Ijip ne bhɔ?

¹⁷ Bɔ agha bákú nyaka Mandem ambe nti ndũ mamié besa bɛpay? Pú bo abhen bákú bebá, ne

bágú amem baso?

¹⁸ Ne mpok Mandem áyíkí arem be, “Bápú kway bechwe ndũ neywěmuet ena wáwák”, ntiki bho yi áréme nyaka nò ěti yap? Pú bõ abhen bápú ghok nyaka yi?

¹⁹ Ségħo ye be bápú kway nyaka bechwe ndũ neywěmuet Mandem mbonyune bábhíkí noko nyaka yi.

4

¹ Bariep amen Mandem afyé tesáy be chõj bõbhi mǎnchwe ndũ neywěmuet eni abhúét. Sebħõj ye besot mpok be yě mmu yweka ake bhak ane bárem ěti yi be abhiki kway mmu ane achwe ndũ neywěmuet eno.

² Ségħok nkwo Mbok Ndíndí nkúbhé mbõ enyũ bo abhen tantep bǎghókó nyaka. Ke enyĩj ene bõ bǎghók éke kwak bhõ mbonyune bati yap apu nyaka are.

³ Ndiere bese bho sénókó ke séchwè ndũ neywěmuet eno, puyě bõ abhen bábhíkí noko. Ke Mandem árem nyaka ěti yap be, “Njíkí ndũ bebenti ebha be, ‘Bápú kway bechwe ndũ neywěmuet ena wáwák.’” Mandem arem nò yěndu ánánj ánánjá nyaka beghoko nebhuet neywěmuet eno ne yěntiki enyĩj ene yi ati beku te mpok ane yí ághókó mmik.

⁴ Sérĩj be echi enyu eyõ mbonyune, ndũ nebhuéréfu amem Ekáti Mandem, bárem ěti nywõp enen nejwi tándrámõt be, “Mandem ananã nãkõ beku yěntiki enyĩj ene yi abhõj nyaka beku, aywe mmúét ndũ nywõp enen nejwi tándrámõt.”

⁵ Ndũ nebhuet achak amem ekáti eyi, Mandem apet arem nyaka be, “Bó bápú kway bechwe ndũ neywemuet ena wáwák.”

⁶ Mbi ane báchwè ndũ neywemuet Mandem abhét ye fúú. Ke bo abhen baghoko Mbok Ndíndí mpok eyo bábhíkí chwe are eti netananti enap.

⁷ Eti yo, Mandem afyé mpok achak ane bábhinji be, “Echõj”. Debhít ke áká sérínjí nõ mbõnyune Mandem afuet nyaka ntá yi tentep arem menyin ebhen mánánj bárémé be yi arem be, “Echõj, mpok bāghoko eyõj eyi, bāké gwõt nti.” *

⁸ Mbõ bo abhen Jóshua ásóré achwe etok Kánän ne bhõ bábhõj nyaka neywemuet tetep, mbu Mandem abhíkí pere rem eti mpok neywemuet achak.

⁹ Eyo étõj ye be nywõbhé neywemuet nechak nebhuet ambi ntá bo Mandem.

¹⁰ Yě agha ane áchwe ndu neywemuet Mandem, áywemuet ndũ betik ebhi mbõ enyu Mandem ábhõj nyaka neywemuet mpok ánánjá beghoko mmik.

¹¹ Sénú ye bechwe ndũ neywemuet enõ be enyũ netanja nti bo Israel néké ku yě mmu ywese ankwen.

¹² Diní ká be Eyõj Mandem echi nepém ne ebhõj betanj. Echap echa yěntiki akparenja nsem epay. Echwè te ndũ nebhuet ane nepém nkwa néchem ne efónó eyi. Echwè mmu anti éntõj menyin ebhen yi átí beku.

¹³ Yěnyin epú bhésé bhésé besí Mandem. Yěntiki enyin ene yi aghoko echi kponõron besí bhi. Ntá yi

---

* **4:7** Bégwõt nti ndũ ndõj ane, chi ménisi beku enyin ene Mandem arèm ndũ Eyõj Eyí.

κε yěntiki mmu ywεε ábhónó berem ntí anε yi ákú yěntiki enyιη ene yi ákú.

Yesu κε achi mǔngo bachiǎkap ywεε

¹⁴ Ségħə be sebhəη mǔngo bachiǎkap anε ákó áchí amfay ne Mandem. Yí chí Yesu, Mmə Mandem. Séndók ye ambi bekem sayri menyιη ebhen sénókó žti yi.

¹⁵ Mǔngo bachiǎkap ywεε chi mmu anε ághò bhεε ntínso ndu menyιη ebhen bébè bhεε mməet mbənyune yímbəη abhǎη nyaka mamə menyu ne menyu, Yě nə, ake kə bebá.

¹⁶ Séndók ye kekəwət kebəη becháy ntá Mandem mmu achi ndū enókó kefə eyi. Achí Mandem berǎndu ne chəη angó bhεε ntínso, antəη bhεε berǎndu ebhi ndu bekwak bhεsé ndū mpok anε séchébhé enyιη.

5

¹ Bo báyaρ yěntiki mǔngo bachiǎkap ndū nkəwə wəp, mámbəre, yi ankə nəkə betik Mandem ndū ntí wəp. Yi κε ásət ye akap anε bho ne akabhénya nkəwə ánychè nəkə ntá Mandem žti bebá bho.

² Aríní ndu ákəm sayri bo abhen bábhiki riηi yěnyιη ne abhen babhəηə bekwéné tǣndu yímbəη ábhónó nkəwə beyǎ bekwene besí Mandem.

³ Abhəη ye bechye nəkə akap žti bebá ebhi yímbəη, nkúbhé mbə enyu áchye akap žti bebá bo abhen yi áté ndū ntí wəp.

⁴ Yě mmu ápú chye mməet kenókó andem be yi ákway bebhak mǔngo bachiǎkap. Mandem κε áyaρ mmu, ankə yí ambak mǔngo bachiǎkap nkúbhé mbə enyu ákú nyaka ne Arən.

⁵ Nkúbhé enyũ yɔ ke echi ne Kristo. Puyě yimbɔŋ ke áyónó nyaka mm̄et bé ámbák mũngo bachiákap ambóny kenókó nchiakap. Mandem ke ábhíní yí, arem be, “Wɔ, ɔchí Mówá, ne echɔŋ nchí rem be ndɔp chi Etaye”.

⁶ Apet árèm nebhuet achak be, “Chɔŋ ómbak nchiakap mpoknkem mbɔ enyu bárémé nyaka ɛti Melkísedek.”

⁷ Mpok Yesu achi fá amik, aríní nyaka be Mandem abhɔŋ betɔŋ beka newú nemfuet yi ansem. Anikm̄et ne nti nenkem kpát eyɔŋ eyi ere ko amfay, babhesɛ ansep nɔkɔ. Mandem aghok nenikím̄et eni mbɔnyune aséptí nyaka mm̄et, anchye nɔkɔ Mandem kenókó.

⁸ Yí achi nyaka Mmɔ Mandem tetep, yě nɔ, aghók beghok Mandem ndũ besɔŋɔri ebhen yi ághò.

⁹ Mandem ánánjá nókó beka yi ankway ndũ yěntiki mbi, ayibhiri arɔp mmu ane áchyè nepém enen nebhiiki bhɔŋ ngwenti ntá yěntiki mmu ane ághòk yi.

¹⁰ Mandem afyé yi ambak enyũ mũngo bachiákap ane Melkísedek achi nyaka.

Sɔt ká mpok be yě mmu áké rɔ mbi Mandem

¹¹ Mbɔŋ beyá menyin ebchak ebhen nchí kway berem ɛti Yesu mũngo bachiákap ywesɛ. Ke chi menyin ebhen bébè mm̄et beka be mánjwimem tẽndu bǎróbhé chi bo abhen bapu kem enyin ayak.

¹² Yẽndu báchi bo abhen bábhónó bebhak batɔŋ Eyɔŋ Mandem néne, nté yeka áttɔŋ be bábhuet chi bo abhen mmu ábhónó betɔŋ menyiní mbi ebhen mmu ábhónó beghok ɛti Eyɔŋ Mandem. Báchí mbɔ

mãmbə abhen bábħæet menyu chi nébħi. Bǎpú mbə bǒ abhen bákway menyie nenyíe mbəŋ.

¹³ Mmu ane ányù chi ami, ábhíkí bhəŋ eka ndu berinjì enyinj ene echi chak besí Mandem mbənyune achí mmó.

¹⁴ Nenyíe mbəŋ nēchi chi ntá baseansi. Bó ke mánánj bǎghókósí mmæet ne bárinjì ewupsi ene echi ndü enyinj ene erí ne ené ébhébhé.

6

¹ Séndó ye beyinjì nəkə chi ndiere menyinjí mbi ěti Yesu Kristo, séndók ambi ndu bechak be sénséné ndü nejwimem enese. Sébhíkí pere bhəŋ besət mpok berem ěti menyinj ebhen békémé nekə enese mbə ebhen bérəm be mmu abhəŋ betiknsem ndü bebú ebhi, andə bekə bebéptí menyinj ebhen bétwò yi chi ne newú, ne be mmu abhəŋ beka ne Mandem.

² Ne be bábħəŋ besət mpok berem ěti nejwiti, ne ěti epinj ményána bho amó anti, ne enyü mbúré Mandem ákə bawú mámpétnsem ndü nepém, ne ěti netánj ane mbúré bátəŋ bo mámkpət manyé yap ndəŋ amət ndak amay.

³ Sébhíkí bhəŋ bétinjì ndü menyinj ebhə. Chəŋ séndók chi ambi mbák échí enyinj ene Mandem áyaŋ.

⁴ Sébhəŋ berinjì be bápú kway bekə mmu ane arə mbi Mandem be ámpet antiknsem ndü bebú bhi. Nchí rem ěti enyü mmu ane mánánj bákú amík ánéné yi, aghó akap ane Mandem áchyè bǒ bhi, ne Éfónó Bedyere abhək ne yi nkwo.

⁵ Ndü nepém eni, anánj aghə nkwo berì ebhen bífù ndu Eyəŋ Mandem, aghó betəŋ ebhen bébhək chəŋ

ndũ nenɔkɔ mpok enen nɛtwɔ ansem.

⁶ Mbák mmu wu ántán ntí ne Krísto, bápú kway bekɔ yi ampɛt antiknsem ndũ bebá ebhi, tɛndu yi achi mbɔ mmu ane apɛt ágò Mmɔ Mandem ndũ ekotákátí, anchye nɔkɔ yi ntíánwɔp besí bho, ene eyɔ étwɔ yi chi ne ménémé.

⁷ Mandem áyɛt mmik ane ányù manyiɛp amen ákwèn are, ankɔ nenyíé néngó, nenchye mbwɔt ntá mmu ane ákwáná yɔ.

⁸ Ke mbák mmik ágò chi bɔ́menɔk ne tákɔ nsense, nɔ yɔ abhíkí rí, áɔp chi mmik ane báchɔnti chɔnti, ne ndu ngwentí, mánsɔn yɔ sɔn.

⁹ Abhen ekɔn, yɛndu mérèm nɔ ne bhe, mbɔn ntí ne bhe bé bákù chi berítí menyín ebhen békò ndɔn amɔt ne nepeme ane Mandem ápeme bhe.

¹⁰ Mandem achi chak mpoknkem ne apu kway beghɔkɔntik betik ebheka ne ekɔn ene bătónó yi ndũ bákɔwák batí bɔ́nkɔwɔ ne bärɔn ambi bekɔ nɔ.

¹¹ Ne séyàn be yɛntiki mmu yweka ándók ambi betɔn nkúbhé ntí enɔ te ndũ ngwentí, ne bápú nók chɔn bebhɔn menyín ebhen bábhaka ntí be chɔn mǎmbɔn.

¹² Mpú yan mǎndɔ abhɔt ánkém be. Nchí yan chi be mǎnkoŋo eriŋ ene bo abhen mánókó, ne bábhɔn ekébhénti ne bágħaka ndũ nté ane bábhɔn menyín ebhen Mandem afyé bariɛp bechye.

Bariɛp Mandem apú kwén

¹³ Mpok Mandem afyé Abraham bariɛp, ayiki ndũ nnyén eni yímbɔn, tɛndu yɛ mmu apu ane acha yi be yi ánkɔwáy beyiki ndu nnyén mmu wu.

¹⁴ Ayiki arem be, “Mpú nók béyɛt wɔ, ne chɔn nchyé wɔ beyǎ bebhárébhɔ.”

15 Abraham ánonη ye ne ekébhénti kpát abhōη menyīη ebhen Mandem afyé bariēp bechye yi.

16 Nkwāñwan ayíkí chi ndū nnyén mmu ane acha yi, ne mpok bo bákè m epáítí, mánánη mányú nku, epáítí émay.

17 Enyīη eyo ke ékú Mandem ayíkí nyaka ndu bétōη bo abhen bariēp ami achi ntá yap kponōron be bó báká enyīη ene yi ati beka.

18 Mandem aka menyīη ebhen bepāy ndu béfyē bhese ntí, bese bho sébue séróñó ntá yi be yi ampeme bhese. Menyīη ebhō bepāy bepu wupsi mbōnyune yí apú kway besense. Afyé bese ntí be seke rō bebhaka ntí menyīη ebhen yi afyé bariēp bechye bhese.

19 Enyīη ené sebhaka ntí are ékè m bese erírí ndū nepém enese mbō enyū ndo ákè m áchwí nebhuēt amōt kpemm be nnyén néke pókó wu. Nebhakántí enese ne Yesu nékú séfuét ékat séchwe te amem mókere kōη, ndū nebhuēt bediéré Mandem.

20 Yesu anánη ayámbi arōη are ndū ntí ayese mpok yi áróbhé chi mūnti bachiákap ane mpoknkem mbō enyū bárémé nyaka éti Melkisedek.

7

Menyīη ebhen beyīñi Melkisedek nchiakap Mandem

1 Melkisedek-ne achi nyaka mfō etok Salem ne nchiakap Mandem Acha. Abraham anu nyaka ne beyā bafō awáy bhō. Mpok yi áfú ebhñenu ápètnsem, Melkisedek atemeri yi, ayét yi.

2 Abraham akōre menyīη menkem ebhen yi áfú ebhñenu ne bhō ndu baru byo, achye yi ndu

amət. Nnyén Melkisedek enə néte ndü “Mfə ane ákə menyiŋ ebhen bechi chak.” Achi nkwə Mfə Salem, nə chi “Mfə ane áchyε kpák.” *

³ Ekáti Mandem ébhíkí rem yěnyiyi ŋti etayi ne máyi ne nneréket ywi ne mpok ane bábhé yi. Ne nepém eni nébhíkí bhəŋ ngwenti. Achí nchiakap Mandem ngwenti ti mbə Mmə Mandem.

⁴ Ghó ká enyü nném mmu yi achi nyaka! Yěndu Abraham achi nyaka chi mbi ane bo Israel, akóré menyiŋ ebhen yi áfú ebhñenu ne bhə ndü baru byo, achyε yi ndu amət.

⁵ Mbək bebhárébhə Lévi bachi bachiäkap Mandem. Ebhé Moses éghàti bhə be mánsət ndü menyiŋ amət ndü ane byo ntá yěntiki mmu Israel, yěndu bə ne bo Israel mankem bachi bebhárébhə Abraham, nə chi bə nneréket amət.

⁶ Ke Melkisedek mmu ápú nyaka mbəŋ mmü nneréket Lévi asət nyaka enyü akap wu nə Abraham áchyé yi, ayét yi mmu Mandem afyé nyaka bariεp ne yi.

⁷ Yěntiki mmu aríŋí be mmu ane áyεt nti ke áchá mmu ane yi áyéré.

⁸ Beyiyi bachiäkap abhen bachi bebhárébhə Lévi, bó mankem abhen básət akap ane ndu-amət ntá bhə, bágù mbə yěntiki mmu achak. Ke béyiyi Melkisedek, mmu ásóré nyaka nkwə akap wu, Ekáti Mandem étəŋ bese be nepém eni nebhiki bhəŋ ngwenti.

⁹ Sékwáy mbəŋ bérem be Lévi mmu bebhárébhə bhi básət enyü akap wu ntá bhə, achyé nyaka

* **7:2** Hibru: Mélék chi “Mfə”, tsedek chi “chak”, Salem chi “Kpák”.

enyũ akap wu ntá Melkísedek tǽndu chi-mbi ywi Abraham áchyé nyaka wu ntá Melkísedek.

¹⁰ Echi enyuyɔ mbɔnyune bábhíkí re bhe nyaka Lévi mpok Melkísedek atemeri Abraham. Yě nɔ, Lévi ánán̄ achí nyaka ndũ manon̄ Abraham.

¹¹ Mpok Mandem ákù bachiákap abhen bebharébhɔ Lévi manchye bebhé ebhen békway ne nkwo bachiákap abhɔ, mbɔ betik ebhap békway nyaka bekɔ be bo mámbák chak mbɔ enyũ Mandem áyàn, mbú ntí apu ane nchiakap achak átwɔ ane achi mbɔ Melkísedek, ne abhak kekúrí ne bachiákap abhen nneréket Arɔn.

¹² Mpok nneréket ane bachiákap áwúpsí, ewúpsí ebhak ndu ebhé nkwo.

¹³ Mmu ane bárèm menyin̄ ebhen ěti yi afu chí ndũ nneréket ané achí kekúrí ne ané yě mmu abhíkí re fu are, ne ané ákù betikí Mandem mbɔ nchiakap.

¹⁴ Echi kponon̄ be Acha ywese Yesu afu nyaka ndũ nneréket Júda, ne Moses ábhíkí rem yěnyin̄ ěti nneréket wu mpok yi árèm enyin̄ ěti bachiákap.

Yesu achi nchiakap Mandem mbɔ Melkísedek achi nyaka

¹⁵ Enyin̄ ene epet ékù sengɔ kponon̄ be ebhé éyibhiri, chi netwɔ ane nchiakap achak átwɔ mbɔ Melkísedek.

¹⁶ Achí nchiakap, puyě chi bekonɔ ebhé ene érèm ěti nneréket ane nchiakap ábhónó befu are, ke chi bekonɔ betan̄ ebhen nepém eni enen yě mmu apu kway bechɔnti.

¹⁷ Echi mbɔ enyũ bárémé ěti Kristo be, “Wɔ, achí nchiakap Mandem ngwentí ti mbɔ Melkísedek.”

18 Ndu berəŋ ambi, bárə esí ebhé mbənyune ébhíkí pεε bhəŋ nyaka betəŋ, ékepepe bhəŋ yěnyīŋ bekə ne bhεε.

19 Nti achi be ebhé yə épú kway bekwak mmu ankway ndu yěntíkí mbí besí Mandem. Nέε, bátwó ne enyīŋ echak ene echa bebhé. Yó ke sébháká ntí aré ne éyà bhεε kekwoτ ne Mandem.

20 Enyīŋ echak ene séghò ěti nchiakap wu chi be Mandem anyu nyaka nku be Yesu əbhák nchiakap. Yě nchiakap achak apú, ane mányú nku ěti yi.

21 Ntá Yesu ke yi ayíkí mbə enyū Ekáti Mandem éghàti besí be, “Eta Mandem ayíkí, ne apú kway beyibhiri nkaysi yi. Ayíkí, arem be, ‘Ochí nchiakap ngwenti ti.’ ”

22 Nku ane Mandem ányú ěti Yesu enyuyə àtəŋ be, mpok séghò Yesu, sérīŋi be yi achi sebhəŋ esen Mandem achye ndu betəŋ be nku yə atéé acha ane nsí.

23 Ewupsi echak echi be, bachiăkap abhen mbí baya nyaka ne ntí be báchí nyaka bo abhen newú nékátŋ bə báké rəŋ ambi ne betik ebhap.

24 Ke mbák chi Yesu, yi ərəŋ ambi bekə betik ebhi mbə nchiakap mpoknkem, mbənyune yi apu gu wáwák.

25 Ndu echi nə, yi ákway bepeme yěntíkí mmu ane áfúéré ntá yi atwə ntá Mandem ndəŋ aməτ ndak amay, těndu yi achi nepém mpoknkem ndu menikmεt ěti yap.

26 Enyū mūngo bachiăkap wu ke ákwáy ye bekwak beεε, mbənyune yi achi nyáná, abhíkí bhəŋ békwené, abhíkí bhəŋ bakwap, achí kekúrí ne bə bebú, ne achí ndū nebhuéré kenókó amfay.

²⁷ Nti apu ane yi ábhónó bechye akap yěntiki nywəp mbə yěntiki mǔngo bachiǎkap ane mbi. Yěntiki mmu wap äyambi nyaka anchye akap ęti ebhi bebú, ke andək ye ambi beku nə ęti bebú bo bachak. Yesu achyé akap ndəŋ amət ndak ámay, mpok yi achye mməet be mango ndu ekotákátí.

²⁸ Ebhé Moses ékù nyaka bo abhen bekwéné béchí ne bhə mámbák bǝ bagho bachiǎkap, ke Mandem anyu nku akə Móywi mmu ákwáy ndü yěntiki mbi mpoknkem ámbák mǔngo bachiǎkap.

8

Yesu ke achi mǔngo bachiǎkap ane Nku Nkə

¹ Mbǝŋ ntí-ndak ane sérəm chi be sebhəŋ enyü mǔngo bachiǎkap ane áchókó ndü nebhúéré kenókó ne Mandem mmu ábhónó betəŋ menkem awu amfay.

² Mǔngo bachiǎkap wu ákù betik ebhi amem etem ene echi nyánjá, ené mbəŋ Mandem Acha áté, kebhak chi nkwǎŋwəŋ.

³ Báfyè yěntiki mǔngo bachiǎkap chi be anchye nəkə akap ne akabhénya ntá Mandem. Ndu echi nə, nchiakap ywese nkwə abhəŋ bébhəŋ enyiy ene yi áchye ntá Mandem mbə akap.

⁴ Mbə yi achi chi fá amik, mbə ápú bhak nchi-akap wáwák, tǝndu bachiǎkap bachak bachi fá amik abhen báchyè akap bekoŋo enyü ené ebhé Moses érəm.

⁵ Betik ebhap bechi mbə ndikandi ane ákù séndíní mbǝŋ enyiy ene éfàkari amem etem ene amfay. Sériní be echi nə mbənyune mpok Moses ábhəŋ nyaka bete étəm akap, Mandem aghati yi be, “Ōbhəŋ

beḡhə be əté etem eyə mbə enyu ntónjə wə amfay njie.”

⁶ Ke néne, betik ebhen Kristo béchá ebhen bachiăkap abhen Nku Nsí, nkúbhé mbə enyŭ nku ane ákú Yesu ate nenti Mandem ne bho áchá ane nsí, mbənyune akə ne nku ane árí áchá.

⁷ Mbə nku nsí yə ákway nyaka bekwak bo mam-bak chak besí Mandem, mbə ntí apu bebhəj nku achák.

⁸ Ke Mandem Acha aghə nyaka be békwéné bechí ne böbhi. Eti yə, arem be, “Mpok átwə ane nchí nyu nku achák ne bo Israel, ne bö Júda nkwo.

⁹ Nku ane apú bhak mbə ane nsí nyaka nyu ne bachĩmbi bhap mpok nsóré bhó ne awó wa mféré etək Ijip. Bábhíkí rəj nyaka ambi beka menyij ebhen nku nsí áyan bə manka. Ekú Acha arem be, ‘Ndu échí nə, mbíkí pəre bhəj mpok ne bhə. Mmə Mandem Acha ke nchí rem.’

¹⁰ Né chi nku ane mənyú chəj ne bo Israel ndŭ manywəp ane átwə. Mmə Acha nchí rem be chəj mfyé bebhé ebha bó antí, nsij bhə amem batí yap. Chəj mbak Mandem awap, ne bə mámbak böbha.

¹¹ Yě mmu apu bhəj chəj betəj ntí, ne yě chi ntí manə be, ‘Dijí Mandem’, mbənyune bo mankem bárinjí chəj me, bebho aməet ndéndeme bho beghaka aməet maném bho.

¹² Ne chəj ngó bhə ntínsə, mfójórí bebú bhap nkəpəre tik bhó wawak.”

¹³ Nerem ane Mandem árem eti Nku Nkə átəj be ane mbi abhíkí pəre bhəj betəj ne enyij ene énájá éfúéré mpok, yə kəpəre bhəj betəj, énememem.

9

Enyũ báchyè nyaka Mandem Kenókó amem Etem

¹ Nku mbi ane Mandem ányú ne bo Israel abhõn nyaka bebhé ebhen bétõn enyũ bo babhõnõ bechye Mandem kenókó, ne etem ebhak fá amik ené bõ báchyè yi kenókó aré.

² Etem eyõ ébhõn bõbeket bayay. Ane mbi abhak Nebhuet Bediere. Aré ke enyĩn ene epakõ berõnõ mkpak echi nyaka, ne bret Mandem. *

³ Nden akóré nyaka móket ane mbi ne ane ansem. Bábhĩnĩ nyaka móket wu be Nebhuet ane achi Nyánjá Achá.

⁴ Eféme akap ene bághákó ne pú ebhak amem móket wu. Amfay éféme eyõ ke básõn nyaka enyĩnĩ eriep ene bábhĩnĩ be ínsens. Ekubhé Nku ébhak nkwo amem. Bákúti yõ enkem ne pú. Móte ane mána achi amem abhak amem ekubhé yõ. Ntém Arõn enen nétémé beyé nébhák nkwo amem. Bégbáká batay apay ane Mandem ásinĩ nyaka bebhé are ke áchye ntá Moses bebhak nkwo amem ekuep eyõ.

⁵ Befõnõ bepays ebhen bághókó mbo bõángel bebhak amfay ekubhe yõ. Bebhap ebhap ményábhe amfay nebhet ane Mandem áfonõri nyaka bebú bho are. Ke sépú kway berem yéntiki enyĩn ẽti menyĩn ebhen nẽne.

⁶ Mánánjá nókó bebhæere yéntiki enyĩn ndũ ayi nebhet, bachiãkap báre rõn ndũ móket ane mbi, mpok ne mpok, ndũ beku ebhap betik.

---

* **9:2** Esé berõnõ mkpak: enyĩn bete berõnõ mkpak are.

⁷ Κε mǔngo bachiäkap aywĩnti κε áchwè amem móket ane achi Nyánjá Acha ndəŋ amət ndũ mmíé. Ne abhəŋ nyaka bechwe arě chi ne manəŋ amen yi áchyè ěti bebú bhi ne bebú ebhen bo bákú kerĩŋi be chi bebú.

⁸ Εφόŋό Bedyere äsət menyĩŋ ebhen betəŋ bese be mpoknkem ane móket ane mbi abhæet téé, mbi bechwe are apu bhak.

⁹ Ενε chí erĩŋ ενέ έτəŋ bhese ndũ mkpáká mmik ane echəŋ be akap ne akabhénya ane báchyè Mandem apu kway bekwə ntĩ mmu nénkwáy ndũ yěntiki mbi besí Mandem.

¹⁰ Besí menyĩŋ ebhə menkem béyĩŋi chi menyĩŋ menyie ne ebhen menyu, ne menyũ menyĩŋ béchák ebhen bo básət mánso mmæet be báke bhəŋ bakwap besí Mandem. Menyĩŋ ebhə béyĩŋi chi bebhé ěti mmæet ne mémay mpok Mandem átwə ne enyu ekə.

¹¹ Kristo atwó mbə mǔngo bachiäkap ane ákú berítĩ menyĩŋ ebhen bétwə mémfákáří. Achwe amem ekeré Mandem ene ékwáy ndũ yěntiki mbi écha ebhen béchĩ nyaka fá amik. Puyě bo κε báté yə, ne épú ndũ mpăy menyĩŋ ebhen fá amik.

¹² Achwe ndũ móket ane achi Nyánjá Achá ndəŋ amət, ndak ámány. Puyě chi ne manəŋ mmén ne amen bəmpəŋ ké yí achwe aré ne mə. Manəŋ mi yimbəŋ ké yí áchyé, ne ndũ ákú nə aku bhese aferé ndũ kesémé bebú mpoknkem.

¹³ Ndũ mpok ane áfuéré ansem, básət nyaka chi manəŋ mmén ne amen nném mpəŋ ne batwəp amen mónŋǵ mpəŋ ane básəŋó, mámyakati amæet mmu ane apú pépép besí Mandem, be ambak ye

πέπερ.

¹⁴ Mbák manon nnya ákway nyaka beka mmu ambak péper, ná ne manon Kristo, yi mmu achye mmuet ane yenyin ébhiki nyóp ntá Mandem mbó akap ndũ betan Efónó mmu achi mpoknkem? Manon ami abhón bébhón beyá betan ndu beka be bati yese ambak péper, ne bé séképere ka menyin ebhen betwò bhesse ne newú. Akú nó bé séndóbhe tok chi Mandem mmu achi nepém.

¹⁵ Nechye ane yi áchyé mmuet mbó akap enyu eyo ke ákú yi ate nenti Mandem ne nkwa ndũ Nku Nko ndu beka be bo abhen Mandem abhiji, mámbón berítí menyin ebhen yi afyé bariép bechye bhó, tēndu newú néfére bho ndũ bebú ebhen Nku Nsí.

¹⁶ Ekáti newú-béşu echi mbó nku. Mbák séka enyin ene mmu ásíjí arem enyũ bábhónó bekoré newú eni, bápú kway bekonjo yo kpaté émbak kponoron be yi ánán ágú.

¹⁷ Ekáti newú mmu ébhón betan chi mpok yi ánán ágú, tēndu épú bhón betan mpoknkem ane mmu ane ásíjí ekáti yo achi nepém. Echi mbó nku.

¹⁸ Eti yo ké manon ábhónó nyaka berón amik ndu beka be esí nku embón betan.

¹⁹ Mpok Moses ánáná ághátí bho bebhé Mandem menkem, asót ntábhénok hysóp, anep babyók mmén amen achi chu are. Asót manon mómpón ne amen mmén, achópti ne manyiép. Asót ye ntábhénok hysóp wu, atap amem manon mó, amyakati ndũ ekáti bebhé ne amuet bo mankem.

²⁰ Ndu ákú nó, are rem be, “Manon amen ákem nku ane Mandem anyu ne bhe ne ághati bhe be mámbaré yo.”

21 Enyu émɔt ke Moses amyakati nyaka manon ndũ etem ne ndũ menyin menkem ebhen básɔt nyaka bechye Mandem kenókó ne bho.

22 Diní ká be békónó bebhé Moses, babhɔn nyaka besɔt manon ndu bekɔ beyã menyin mémbak pérép. Mbák manon abhiki rɔn amik, bápú fonori bebú bho.

Kristo achye mmɔet mbɔ akap ndu bépɔkɔ bebú bho

23 Eti eyɔ ke bábhónó nyaka bekɔ menyin ebhen bechi fá amik ebhen béchí ndíkandi menyiní mbɔn ebhen bechi amfay be mémbák pérép enyu eyɔ. Ke ndu bekɔ menyiní mfay mémbák pérép bábhɔn nyaka besɔt chí manon amen acha manɔn nnya.

24 Kristo abhíkí rɔn ndũ ekeré Mandem ene bághókó ne amɔ, ené échí ndíkandi ekerákap ene mbɔn awu amfay. Achwe chi amem mbɔn etem ené amfay ne achí are néne besí Mandem, éti yese.

25 Ne abhíkí rɔn amfay ndu bechye mmɔet mbɔ akap ndɔn ne ndɔn mbɔ enyũ mũngo bachiákap áchwe nyaka ndũ móket ane achi Nyánjá Acha yéntiki mmíe ne manon amen apu ami.

26 Sayri sayri, mbɔ yi árɔn nyaka amfay ndɔn ne ndɔn ndu bechye akap, mbú yi abhɔn bebhɔn esɔnri te ndũ ngwenti mmik. Ke abhésí ndɔn amɔt ndak ámáy ndũ ngwenti mpok achye mmɔet mbɔ akap ane ápókɔ bebú bo.

27 Ne nkúbhé mbɔ enyũ Mandem árémé be mmu abhɔn bégu ndɔn amɔt, ne ánán ángú, andɔbhe non chi manyé,

28 enyu eyɔ ke echi ye be Kristo achyé nepém eni mbɔ akap ndɔn amɔt ndu bépɔkɔ bebú bo mankem,

ne chəŋ ampət antwó, puyě ndu beferε bebú, ke ndu bepeμε bo abhen bachi ne amík ambi mánəŋ yi.

10

¹ Bέyίŋi bebhé Moses, bechi mbə ndíkándi berítí menyίŋ ebhen bebhəŋə bétwə, puyě mbəŋ menyίŋ ebhə. Enyu esí ene érəm be mánchyé nókó akap ndəŋ ne ndəŋ yěntiki mmíε épú kway nyaka bekə bo abhen bátwə ntá Mandem ndu bechye yi kenókó mánkwáy besí bhi ndŭ yěntiki mbi wáwák.

² Mbə akap wu ákə bo mambak pépép besí Mandem mbə bábhəet bechye wu? Mbə batŭ bho ápú pere tan bə éti bebú bhap.

³ Ke akap ane báchye yěntiki mmíε, áchí nyaka chí enyίŋ ene ékə bo mántik bebú bhap.

⁴ Echí enyu eyə mbənyune manəŋ mpəŋ ne manəŋ mmén ápú kway beferε mmu bebú anti wáwák.

⁵ Éti yə ke echí be mpok Kristo ábhónó nyaka bétwə fá amík, arem ntá Mandem be,

“Ǵbhíkí pere yan be bo mánchyé akabhénya ne menyŭ akap ácháκ. Ke əghókó chí mməet nkŵă

əchyé me bé nchyé wə akap ne yə.

⁶ Akabhé nya besəŋ bechye wə ápú chye wə maŋák. Yě chí akap ane bo báchye be ampəkə bebú ebhap apu chye wə maŋák.”

⁷ Ndem ye be, “Éta Mandem, ghó mé ne.

Ntwə bekə enyίŋ ene wə óyàn menká nkúbhé mbə enyŭ

basίŋi éti ya amem ekáti eyε.”

⁸ Kristo arem be,

“Ὁπί γαρ, mánychyé wə akabhénya ne akabhé
 mbwət,
 ne yě chi enyũ akap achak,
 ne akabhénya ene básòη ango
 ne ὀπί bhəη manák
 ne akap ěti bebú.
 Báchyè akap ané bekoηo bebhé Moses.
 Arəm nə yěndu bo báchyε nyaka akap
 chi bekoηo bebhé Moses.”

⁹ Kristo árém nókó nə, apət arəm be, “Ἐτα Mandem,
 ghó mé né. Ntwə békə enyīη ene óyàη menkə.”
 Křisto àtəη ndũ nerem ane yi árémé nə be Mandem
 aféré esí akap, afyé ane akə.

¹⁰ Ne ěti Yesu Kristo ákú enyīη ene Mandem áyàη
 nyaka be yi ankə, achyε mməet yi mbə akap ndəη
 amət ndak amay, séróp chi pépép besí Mandem.

¹¹ Ndũ nku nsí, yěntiki nchiakap äte nyaka ndũ
 betik, ndũ nebhuet ane báchyε akap aré yěntiki
 nywəp, ndu béchyε nkúbhé akap ane apu kway
 bepəkə bebú bho wáwák.

¹² Ke Kristo achyε mməet yi mbə akap ěti bebú
 bho ndəη amət ne akap wu ákwáy ndũ mpoknkem.
 Akó ye amfay achəkə amem móket ane achi Nyájá,
 ebhě awónem Mandem.

¹³ Aré, ānoη Mandem ankə bömpap abhi
 mámbák mbə enək ene yi ányanə bekak are.

¹⁴ Nó ke echi be Kristo asət akap amət akə bo
 abhen Mandem ákú mambák abhi mánkwáy ndũ
 yěntiki mbi besí Mandem mpoknkem.

¹⁵ Ne Efónó Bedyere nkwo ätè ntisie be menyīη
 ebhen bechi tetep. Ayámbi arəm be,

¹⁶ Mandem Acha arəm be, “Né chi nku nkə ane
 mbónó menyu ne böbha mpok ane manywəp ayə

áfæéré. Chōη mfyé bebhé bha amem bati yap, nsin bhō amem nkaysi yap.”

17 Apet arem be, “Mpyú pere tik chōη bebá ebhap ne bebéptí menyīη ebhen bō bákū wáwák!”

18 Mánanη mámfónórí bebá bho, ntí apu pere bhak ane bō báchyε akap.

Séndók kekwoτ ne Mandem

19 Bōma, tēndu manōη Yesu árónó amik ěti yese, sékway ye berem be sébhōη ngānganη bechwe ndū nebhæét ane achi Nyáná.

20 Yesu ánáná anene ekat, achyε bhese mbí akō ane nepém bé sénkwáy béfæet aré sendók te amem. Ekate ene yi ánéné chi mmæet yi ane yi áchyé, ndu ágú ěti yese.

21 Ne tēndu sébhōηō Nném Nchiakap ne yi ke ákémé ekeré Mandem,

22 séndók kekwoτ ne Mandem ne bati ane tetep ne sénsíkí ntí enyu ene sepu pere makati yēnyīη. Sénku nō mbōnyunε Yesu anánη amyakati manōη ami ndū bati yese ne áchí pépép, ne yō ápú pere tanη bhese ndū yēnyīη. Asó mmæet eyese nkwo ne manyier amen abhiki bhōη bakwap.

23 Sénkém sayri nebhakánti enen sébhónó ndū menyīη ebhen bétwò ambi ebhen sérèm be sebhaka ntí aré. Séké makati mbōnyunε Mandem mmu afyé bariεp bechyε bhese menyīη ebhō ābhæε bariεp ami.

24 Sémfyé ntí béghō enyū sékwáy menyíkisi bati ane batí bōnkwo enyu ene bákway bebhōη ekōη ne bho ne mánkū nōkō berítí menyīη.

25 Séké fere ntí ndu bechem ne bati mbō enyū mbōk bo bábhónó epīη bekū. Enyīη sébhónó bekū chi

βε σέμφυέ νάκω bati nti, sayri sayri, néne, ενέ nywop ενεν Yesu átwò nechi kekwoť.

²⁶ Mbák sénchók batú, séndók ambi beka bebá, ενέ sénánj sérínj tetep ane Mandem, séndínj bé yě akap achak apu ane ákway bekatu bebá ebhesε.

²⁷ Mmu ane ákà nò, abhíkí pere bhøj yěnyinj εchak ene yi ánoj, ebhiki fæet chi menonj ne becháy manyé ane átwò ambi ne ngó ané ádu gum gum ane ábhójó mémén bömpap Mandem.

²⁸ Yě agha ane ábyak nyaka ebhé Moses ne bo bati apay, yě bati arat, mánte ntísie be aka nò tetep, báway yi kebhøj ntínso ne yi.

²⁹ Ná ne mmu ane ábyak Mmò Mandem? Bákaysi be ntiki ntémsí ane ábébhé áchá ákwáy ne yi? Enyü mmu wu äsòt manøj nku ane ákú yi ambak pépép besí Mandem mbò enyinj ene epú nyáná, ne árem ebábu äti Efójó Bedyere mmu ákà berĩndu Mandem mémbak ne böbhi.

³⁰ Sérinj mmu ane árémé be, “Me ke nchí Nkeme kémbé.” Apet arem be, “Chøj Acha ántán böbhi.”

³¹ Békwen amó Mandem mmu achi nepém chi enyinj ene mmu ábhójó bécháy.

³² Tik ka manywop ane áfæéré ansem, mpok bákú amík ánéné bhe. Mpok yò, bäté kpirí ndü beyä besøjori ndü mänü ne bhò.

³³ Mpok achi nyaka ane básòkati, manchyε nàkò bhe nenyok besí bhò. Mpok achak bäre té ansem bö abhen báchyε bhò esøjori enyu yò.

³⁴ Båbhøj nyaka ntínso ne bökenøj. Ne mpok báfðnj menyinj ebheka, båkà ne mañák be manku nò, ndü bårínj be båbhøj menyinj ebhen becha ebhò, ne be bò bébhak mpoknkem.

35 Bǎké rə ye nesiki nti eneka. Nétwə ne beyǎ nsáy.

36 Bǎbhəŋ ye bete kpirí be mǎnkwáy bekoŋo nkaysi Mandem, mǎmbəŋ menyih ebhen yí afyé bariεp bechye be.

37 Mandem arem be, “Mandú mpok, mmu ane ábhóŋó bétwə, átwə, ne apú chəŋti mpok.

38 Ke mmũ wa ane achi chak ábhak chəŋ nepém ndu ábhóŋó neka ne me. Ke mbák ánjá mmæet ansem, mpú bhəŋ maŋák ne yi.

39 Ke mbák chi beεe, sépú bo abhen báya mmæet ansem mangu manem. Séchí chí bo abhen sébhəŋ neka ne Mandem, ne yi ápeme bheεe.”

11

Bə abhen babhəŋ neka ne Mandem

1 Bəbhəŋ neka ne Mandem chi yi? Chí neka ane mmu áká be enyih ene yi abhaka nti be chəŋ ambóŋ ébhəŋ bэфákári, ne ménóko ne nti nenkem be menyih ebhen mmu apú ghó ne amík béchi tetεp.

2 Neka enen bo abhen te nyaka ke nékú nyaka Mandem arem be bə bákε sayri.

3 Neka ke nékú séríŋí be Mandem asət chi eyəŋónyu eyi ke ághoko mmik. Eyo étəŋ be menyih ebhen séghə ne amík bэфú chi ndũ menyih ebhen mmu apu kway beghə ne amík.

4 Neka Abel ke nekε yi achye nyaka Mandem akap ané ákwáy achá ane Ken. Nesət ane Mandem ásóré akap Abel atəŋ be aká be Abel achi chak besí bhi. Yéndu Abel ágú, neka eni nékε abhæet berem kepí ntá yeεe tε echəŋ.

5 Neka enen Enək ke nékú Mandem asəre yi amfay ené yi abhiki ghó newú. Ekε yε mmu keghó yi ndu

Mandem anan asɔre nyaka yi. Ke Mandem áperé sɔt Enɔk, ánan atɔn nyaka be abhɔn manák ne yi.

⁶ Bǎghɔ ye be mbák mmu abhíkí bhɔn neka ne Mandem, épú kway befakari be Mandem ambɔn manák ne yi. Yě agha ane árɔn kekɔwɔt ne Mandem abhɔn ménóko be Mandem achi, ne be áchyè ákap yěntiki mmu ane áyàn yi ne nti eni nenkem.

⁷ Neka Nóa ke néká be, mpok Mandem ásémí yi éti menyɔn ebhen yě mmu abhiki re ghó nyaka ne amík, anoko, aghoko erem áchwí, achwe amem ne efo eyi enkem, Mandem apeme bhɔ. Neku Nóa aku nɔ eghori ékwén amɔet bɔ mmik ne. Mandem asɔt be Nóa achi chak ndu abhɔn nyaka neka.

⁸ Neka Abraham ke néká yi áká enyɔn ene Mandem aghati yi. Mpok Mandem ábhíjí yi bé ámfá, ándók nebɔet ane Mandem afyé bariɛp bechye yi, arɔ etɔk eyi, are kɔ andɔk nɔkɔ, kerɔnɔ atú ané yi árɔn.

⁹ Neka eni ke néká yi achɔkɔ atú ane Mandem afyé bariɛp bechye yi. Abhak aré, achɔkɔ ndu bétém mbɔ be achi chi kenkɔ. Enyumɔt, móywi Aisek, ne ebháré móywi Jekóp, bo Mandem afyé nyaka bariɛp bechye bhɔ mmik yɔ nkɔwɔ, báchókɔ ndu bétém ne yi Abraham.

¹⁰ Abraham achókó nyáká ndu bétém mbɔnyune abháká nyaka nti ndü etɔk ene ébhak mpoknkem ene Mandem ábhónó nkaysi enyu ebhɔnɔ bebhak, yímbɔn ate yɔ.

¹¹ Neka enen Sará ngɔré Abraham ke néká yi ákway nyaka bépókɔ menie, yěndu mamie yi ánan acha nyaka ané ngɔré ane akway bepókɔ menie.

Ἐβηκενυ γὰρ μὲνυνε ἀνόκῳ νυκα βε Μανδὲμ ἀχι Μμῦ τέτερ, νε ἄβηρε βαριεπ ἀμι.

12 Μπὸκ γὰρ, Ἀβραῆμ ἀνάη ἀκόκ νυκα τὸντό, ἐνυ ἐνέ γι ἀπυ περε κωαυ βεβῆη βῶ. Ὑῆ νῶ, βεβῆρέβῆῶ βῆι βάγὰ κπάτ μβῶ μανβῆ μφαι νε μβῶ ἔσιεπ ἐνε ἐχι ἀγκῶνυέν ἐνυ ἐνε ὕῆ μμυ ἀπυ κωαυ βεπαυ βῆῶ.

13 Βῶβῆεν μανκὲμ βabhῶη νυκα νεκα νε Μανδὲμ τε νδιερε νεωύ. Νε ὕῆ μμυ ωαυ ἀβῆκί βῆη νυκα μενυιη ἐβῆεν Μανδὲμ ἀφύε βαριεπ βεχυε βῆῶ. Βάγῆδ νυκα βῆῶ γῆῶ τε νεκῶ νεσιε, βάβῆη βεγᾶ μαηάκ μάνδεμ νεκῶ βε βάχι χι μανκῶ ἀβῆεν βáfῆερε φαιτ φά ἀμικ.

14 Νε βῶ ἀβῆεν βάρῆμ ἐνυ ἐγῶ βátῶη κρονονη βέ βáyῶη ἐτῶκ ἐνε βῶ βάβῆηι βε ἐπαυ.

15 Μβῶ ἐτῶκ ἐνε βῶ βáfύ ἀρε κῆ βákῶysi, μβύ βáyῶη νυκα μβι βεπετνεμ ἀρέ.

16 Βáyῶη νυκα χι ἐτῶκ ἐνε ἐρί ἐchá, νῶ χι ἐνε ἐχί ἀμφαι. Ἐτι γὰρ κῆ ντίανωóp ἀπυ νε Μανδὲμ βε βῶ βάβῆηι γι βε Μανδὲμ ἀωαυ. Σέρηι νῶ μβῶνυνε Μανδὲμ ἀγῆκό ἐτῶκ ἀβῆερε ντά γαυ.

17 Νεκα Ἀβραῆμ κε νέκῶ βε μπὸκ Μανδὲμ ἀχυέ γι νεμῶ νδυ ἀγῆτι γι βε ἀνδόκ ἀνχυέ μῶγυι Αἰσεκ μβῶ ἀκαυ, Ἀβραῆμ μμυ Μανδὲμ ἀφύε γι βαριεπ, ἀκα βεχυε νῆαηα μῶγυι μβῶ ἀκαυ.

18 Ἀκα βεκῶ νῶ ὕῆνδυ Αἰσεκ ἐρε κῆ Μανδὲμ ἀφύε νυκα Ἀβραῆμ βαριεπ ἔτι γι βε,

“Αἰσεκ κε ἀχι μμῶ ἀνε ἀκῶ χῶη ὁμβῶη βεγᾶ βεβῆρέβῆῶ.”

19 Ἀβραῆμ ἀνοκῶ βέ γε Αἰσεκ ἀγῦ γυ, Μανδὲμ ἄκωαυ βεκῶ βωυύ μανπετνεμ νδῦ νεπέμ. Σέκωαυ γε βερεμ βε Αἰσεκ ἀχί νυκα χι μβῶ

mmu ane ánáη ágú ke Mandem akɛ yi afú ndũ newú, apetnsem ntá etayi.

20 Neka Aisek ke nékú yi áyééré nyaka bõbhi Jekóp ne Isau, aghati bhõ žti áfók ane átwõ ansem.

21 Ne neka enen Jekóp ne Mandem ke nékú yi áyééré bõmóywi Joséf bati apay mpok yi arõbhe kekwoť begu, aghakõ mmæt ndũ ntem eni, achye Mandem kenókó.

22 Neka enen Joséf ne Mandem kě nékú bé mpok yi arõbhe chi bégu, arem žti nefú ane bo Israel bábhõjõ nyaka befu etak Ijip, ne aghati bhõ be mpok bõ báfù, mánsot begher ebhi mandak ne bhõ.

23 Neka enen chi ne nnõ Moses ke nékú bábhésé yi anywõp ndũ batan arat mpok bábhé yi, bé báké way yi. Bákɛ nõ ndũ bághó be Moses ari acha, bõ kechay bekwen ebhé Mfõ Ijip.

24 Neka Moses ne Mandem ke nékú be mpok yi ágó aghaka esakámu ake ka bo mámbĩñĩ yi be mmõ mãmfo Ijip ane ngõré.

25 Arem be echi sayri bebhõη esõηõri ne bo Mandem echa ményie nepém enen bebú ndu mómbyñi mpok.

26 Aghõ nyaka be éri mámyak yi žti Mpepe Mandem afyé nyaka barier be áťõ echa yi bebhõη keném etak Ijip. Ebhak enyu eyõ mbõnyune yi añõη nyaka chi akap ane átwõ ambi.

27 Neka Moses ne Mandem ke nékú yi arõ etak Ijip kecháy bebenti Mfõ Ijip. Aképn̄ti, arak mbõ be yi ághõ nyaka Mandem mmũ bo bápú ghõ ne amík.

28 Neka Moses ne Mandem kě nékú yi ághátĩ bo Israel be mámbúréré Epã Nekiñi. Arem be bõ mámyákátĩ manõη móm̄en amfay ndũ bechíkĩ

mfay ebhen babhinywɔp ayap, be ángel Mandem ane ábhónó nyaka beway yěntiki mǎmbi bo Ijip, ánánj ángáká ndũ eket ené mmu Israel, ankiñi, ketok yé mmó wap.

²⁹ Neka ke nékú bo Israel bákó bápé manyu ane bábhiñi be Manyu Chu mpok ákóré mbiñ epay, érop mbɔ be bákò chi ndũ mmik ane nnyén népú fuet are. Ke mpok bo Ijip mámó beka enyumot, nnyén négbókó népókò bhɔ mankem.

³⁰ Neka enén bo Israel ne Mandem ke nékú bákó bághábhéí etok Jeriko ndũ manywɔp tándrámot, nkok ané ákábhé etok, ámóko akwen.

³¹ Neka enen ngɔré-nekɔ ane aka nnyén be Ráhab ke nékú yi ásóré nyaka bɔ abhen bárovónó ndu beghokoti kepi abhesse amem eket eyi, yi kegú mpok amot ne bo abhen bapú ghok nyaka Mandem.

³² Mbák ndok ambi bérem éti bo abhen bábhónó nyaka neka ne Mandem, ne menyin ebhen bɔ báká, nchí rem ngaka fá? Mpok apu berem éti Gidion, ne Bárak, ne Samsin, ne Jéfta, ne Debhít, ne Samuel ne baremé kepinti mankem bachak mankem nkwo.

³³ Neka enen bɔ bho bábhónó nyaka ne Mandem ke nékú mbok ayap mánú ne betok bechak básot awónem. Bácháák bákém etok enyu ene echi chak, ne bábhón menyin ebhen Mandem afyé nyaka bariép bechye bhɔ. Neka enén abhénéfú nékú manyú ané nkɔ áchók.

³⁴ Mbok yap mánémengó ane ádu gum gum gum, wu kesɔñ bhɔ. Mbok yap bábúe bɔ abhen báyanñ nyaka beway bhɔ ne akparenja. Yěndu bábhíkí bhñ nyaka betañ, betañ békó bɔ amuet. Mbok bábháák betañtí batemé nenu abhén mánú básot

awónem amfáy nkwo batemé nenu abhen betok bechak, ne bákú nkwo wu bábué.

³⁵ Ne ka nékú mbok baghoré bágó ndü bõbhap abhen bágú bápérénsen ndü nepém.

Bádén mbok kpát bágú, yě nò, bò keka béfère nti ne Mandem be mamfere bhò amó. Báká be éri tontó be bò mángú bé Mandem ankú bò mampetnsem ndü nepém enen néri necha.

³⁶ Bò básókóti mbok yap, ne bádákáti nsem eyap ne bekpa. Báfyé báchák ngem amó ne mamese bhò amem bekerékenõ.

³⁷ Bátémti mbok ne batay baway, bákpót abhénéfú mbiñ epay ne nsõ. Báwáy báchák ne bò akparenja. Mbok yap béré kò ne nkwo bhémén amæt mbò eyap nden, ne babhak ndu kechep. Bò béré chye bhò nenyok ne besõjõri menyu ne menyu.

³⁸ Báróbhe bóhóbõh amem ebhi ne ndü mmik njié, mámbese nõkò amem bõbasem ne amem babhok. Mmiki ne abhíkí kway nyaka nebhuæt ane berítí bò mbò bhò bábhak are.

³⁹ Èti neka enap, Mandem arem be bõbhò mankem bákú sayri. Yě nò, yě mmu wap amot ake bhõh menyin ebhen Mandem afyé bariép bechye bhò.

⁴⁰ Mandem abhõh nyaka menyin ebhen bérí béchá anti ntá yap, ne bò bechi ntá yese nkwo. Ne echi be besé ne bhò séchem nebhuæt amot ke bese mankem sénkwáy ndü yèntiki mbi besí Mandem.

12

Mandem ãnyure besé mbonyune achi Etayese

¹ Mbák chí bese, beyä batisie bakap bhese. Ndu echi nò, séndó ye yěntiki enyiñ ene énwòp bhese, ne bebú ebhen bégwòt bese, sénjet ntiet ane sébhónjò béjet ne ekíkí.

² Ndu séjèt, séntép amík amuet Yesu. Yí ke ánéne mbi be sembòñ neka ne yi. Ne yíre kě neka enesé néjwi pòot mbò enyu nebhòñ bebhak. Aká nyaka begu ndü ekotákátí, abyák ntíánwóp ane achi ndu enyü newú enò, mbònyune aríní nyaka be mañák achi ambi amen Mandem abhúré ntá yi. Néne, achí ebhe awónem Mandem ndu enók kéfě eyi.

³ Kaysí ka Yesu mmu bò bebú báre ka yi bebéptí menyin, yě nò ate kpirí ndü menyin ebhò menkem, be bati áké ném be amem, māmferε amò.

⁴ Ndú nenu enen mǎnù ne bebú, yě mmu ywεka abhíkí re chye ntí éti nenu enò.

⁵ Bǎghókóntik eyòñ ene Mandem ághátí bhe mbò bǎbhi ndu béfyε bhe ntí? Arεm nyaka be “Mówa, óké sòt mbò eráká ndak, nenyure ane Acha ányùre wò, ne óké rò ntí nénéem wò amem, mpok yi áchye wò ntémsí.

⁶ Diñí be Acha ányure mmu ane yi akòñò, ne átemsi yěntiki mmü ane yí ásóré be móywi.”

⁷ Kép yé ka ntí ndü esòñòri ene bǎghò. Chi mbi ane Mandem ányùre bhe. Eyò étòñ be Mandem asòt be mbò bǎbhi. Ntiki mmó etayi apu nyure yi mbák áká ebéptí enyiñ?

⁸ Mbák Mandem apu nyure bhe mpok ane bǎkú ebéptí enyiñ mbò enyü yi ákù ne bǎbhi mankem, nò bǎpú bǎbhi tetep. Nò nò bǎchi chi mbò bǎ-enòñ.

9 Ne ndu bérɔŋ ambi, mpok botáyese abhen fá amík báchyè bhese ntemsi ndũ bekwéné ebhen sékà, séchyè bhɔ kenókó, ná ne Etayese ane am-fay? Sébhɔŋ bechye yi mmu ábhónó befónó ebhese kenókó encha, ne chɔŋ sémbɔŋ nepém.

10 Botayese mányùre nyaka bhese ndu mómbinjì mpok mbɔ enyũ bó bágghó be éri ntá yese. Mbák chi Mandem, nenyure ane yi ányùre bese achi ndu beku bhese beri mbɔnyune eyɔ ékwak bhese sembak nyáná mbɔ yímbɔŋ.

11 Yěntiki mpok ane mányùre mmu ébhak ntá yi mbɔ enyɪŋ ene ebhiki ri, puyě mbɔ ene eri. Ke ansem mpok, bo abhen bágghókó enyɪŋ ekɔ mpok ane mányùre bhɔ, bákà menyɪŋ ebhen bechi chak besí Mandem, ne kpák ábhak amem bati yap.

Enyũ bakoŋo Yesu babhɔŋ bebhak

12 Těndu bärinjì enyu eyɔ, kú ka amɔ yweka ane áwèt ántán ndu beku betik. Tě ka sené be bekek ebheka béké pere wet gbagbägbak.

13 Kɔ nókó ká ndũ babhi ane achi chak. Bo abhen bekek ebhap bébhíkí sene amík mánkónó babhi yó, ne chɔŋ maŋɔk ayap ane ábhíkí taŋ, ántaŋ.

14 Yěntiki mmu yweka ánú bebhak kpák ne bo mankem, anu bebhak nyáná besí Mandem, mbɔnyune mmu ane apu nyáná apú kway beghɔ Acha.

15 Kɔ ká yěntiki enyɪŋ be yě mmu áké rɔ berĩndu Mandem memfuet yi. Kɔ ka yěntiki enyɪŋ be yě mmu áké nen mbɔ kéngó-bechi. Menyũ bo bhɔ bátwò ne esɔŋori máncɔŋti bapém beyá bho.

16 Kɔ ka yěntiki enyɪŋ be yě mmu yweka ake chwe ndũ barak epúsí ne be yě mmu áké bhák ane apu

bhəŋ mpok ne Mandem, mbə Isau mmu átí kesénsí eki ntá manə ane mónkwen ěti nchan nenyíe amət.

17 Băbhəŋ berinji be mpok ane yi ánánj ákə nə, are yan be etayap ánjet yi mmu achi nsensi, ke etayap anisi mbənyune ábhíkí bhəŋ nyaka mbi beŷibhiri enyinj ene yi ákú yěndu mówu áyən nyaka áfók ne babhesē amík.

18 Tik ka nebhəet ane bătē are ndu berəŋ kekwoť ne Mandem. Băbhíkí te chi ndu nebhəet ane mmu ákway betək ne awó mbə enyū bo Israel bătē nyaka aneé-njie Sináy, mángó nəkə ndū ngó ádu amfay njie gum gum gum, bágħó ejuri ene égiri pyə ndu échwé, mbanj kepepe ghə, ne mbúep atanatanj ánu nəkə.

19 Ne bágħók etanjí eyəŋó mmba, ne bágħók Eyəŋ Mandem nkwo. Becháy békém bə, bábho menikməet be Mandem andə berem kepi ne bhə,

20 mbənyune enyinj ene yi ághátí bhə chi enyinj ene echa betanj ebhap. Aghàti nyaka bhə be

“Mbák mmu antək njie-ne,
temtí ká yi ne batay mǎngwáy,
yě chi nnya, temtí ká wáy
mbák atək njie ne.”

21 Enyinj ene bə bágħó ébhak enyinj béchay tontó, kpát Moses yimbəŋ arem be,

“Mməet əwet me gbagbăghak ne becháy.”

22 Ke mbák chí bhe, bătəwə kekwoť ne njie Sion ne yə chi etək Mandem mmu achi nepém. Etək eyə chi Yerúsalem ane amfay. Ngémtay bəángel Mandem báchí aré ndū epǎ manák.

23 Bătəwə ndū echeme bəmbi Mandem abhen yi ásínj manyén ayap amem ekáti eyi amfay. Bătəwə

ntá Mandem mmu átàn bho mankem. Bätwó bächem ne befónó bo abhen bayambi bátwó. Chí befónó bo abhen bachi chak, abhen Mandem ákù bákwáy ndü yéntiki mbi besí bhi.

²⁴ Bätwó ntá Yesu mmu áté nenti Mandem ne bö mmik ke Mandem anyú nku nkə ne bhə. Bätwó ndü manon Yesu amen yi amyakati be amæet. * Manon mi atée ndu enyih ene érí echá ené manon Abel atee ndu ntí ywi. †

²⁵ Sot ká mpok be bákε byak mmü anε ághàti bhe menyih ebhen. Bo Israel báchòk nyaka batú ntá mmu anε áyèp bhə batú fá amik. Mbák bó bápú kway nyaka bébæε be báké chwe ndü esəŋəri, nə chəŋ entan mbəŋ encha be sémbúε mbák sébyàk mmu anε achi amfay, ne áyèp bhese batú?

²⁶ Ndu mpok εyə, Mandem ärem nyaka kepi, mmik anyikisi, ke néne afyé bariεp be, “Chəŋ nkə mmik anyikisi ndəŋ achak gbogbögbok, ne puyε mmik yóyó, ke mfäy nkwo.”

²⁷ Eyəŋ ene be, “Ndəŋ achak” étəŋ bhese kpononon be chəŋ Mandem amfere menyih ebhen békway menyikisi, menyih menkem ebhen yi ághókó, be ebhen bepu nyikisi méndəp.

²⁸ Sénkáká ye Mandem mbənyune ákú be sémbák bo abhen yi achi Mfə wap, ne kefə eki kέρú eken mmu ákway menyikisi. Ndu échí nə, sénchíε Mandem kenókó eken kéchyè yi manák, sénépti mmæet besí bhi, sémbón becháy besí bhi,

* **12:24** Sékway berem be, Nebhənet 4.10: “Manon Yesu amen yi ámyákátí be amæet” mbənyune Yesu agü nyaka be Mandem amfononri bebá bhese, ke newú Abel nétwə nyaka chi ne ntémsí. † **12:24** Abel ädí nyaka be mfay ankeme kembe: Ke manon Yesu ädí be mfay angə bhese ntínso.

²⁹ mbonyune Mandem ayese achí ngó ane ásón yěntiki enyìḡ.

13

Manyé amen ngwenti

¹ Dók ká ambi bekḡḡ bati ne ekḡḡ ene bakonó Kristo.

² Bǎké nók besyēpti mankwḡ, sayri mbonyune mbḡk bho básīēpti nyaka mankwḡ ne éfákári be básīēpti bḡángel kerìḡḡ be chi bḡángel.

³ Kaysí nókó ka bo abhen bǎchí ekerékenḡḡ mbḡ be bǎchi are ne bhḡ. Kaysí nókó ka bo abhen batí bakwǎḡḡḡḡ bǎchye bhḡ esḡḡḡri, tēndu be nkwo bǎkwáy bebhḡḡ esḡḡḡri bḡ bhḡ.

⁴ Bo mankem bǎbhḡḡ bekem nebhay ne kenókó. Yěntiki ngḡré abhḡḡ bebhak tetep ne nném, yí kekwen berwḡḡ, nném nkwo abhḡḡ bebhak enyumḡḡ, mbonyune Mandem apú rḡ bétán mmu ane áká epúsí ne nkwené berwḡḡ.

⁵ Bǎké nyie ekḡḡ ne nkáp. Yěntiki mmu abhḡḡ bebhak manák ne enyìḡ ene yí ábhónó mbonyune Mandem yimbḡḡ arem be,

“Mpú kway berḡ wḡ,
mpú kway beferē ntí ne wḡ.”

⁶ Ndu échí nḡ, sékwáy berem ne ntí nenkem be,

“Mandem Acha achi nkwaḡ wa,
mpú chay yěnyìḡ,
mmu ákway beka me yì?”

⁷ Kaysí ka bḡbati bheka, bḡ bho bǎghāti nyaka bhe Eyḡḡḡ Mandem. Kaysí ká berì ebhen bífú ndū nepém enap, mǎmbḡḡ neka ne Mandem mbḡ bhḡ.

8 Yesu Kristo achí enyumət eyu, ne echəŋ, ne mpoknkem.

9 Mbək bho bátəŋ menyih ebhen bechi bekə ne kekúrí. Bǎké rə ye menyih ebhen bó bátəŋ mémpókó bhe mǎngúré ebhi. Eri be berĩndu Mandem ménkə bati yeſe antaŋ, puyě chí bebhé ɛti nenyíé. Bebhé bhə bépú kwak bo abhen bákəŋə bhə.

10 Sébhəŋ éfémé akap ene bachiäkap abhen bákə nyaka betik amem etem bábhíkí bhəŋ ngǎŋaŋ besət enyih are manyíé.

11 Mũngo bachiäkap äsət nyaka manəŋ nnya ane bǎwáy ndu bechye akap anchwe amem nebhet ane áchí nyǎjá anchye akap be Mandem amfoŋori bebú bho. Ke mbák chi mbəŋ nnya ene bǎwáy, bǎfu nyaka etək ne yə ke mánsəŋ. Bápú səŋ yó amem etək.

12 Enyu yə nkwo ke échí nyaka ne Yesu. Aghə nyaka esəŋəri, agu chi nefi, puyě amem etək. Akə nə be manəŋ mi ankə bo mámbák nyǎjá.

13 Sémfú yeka amem etək sendək sentemeri yi nefi, sémbəŋ ntíanwóp ané yi ábhóŋó nyaka.

14 Séndók mbənyune sebhiki bhəŋ etək ene ebhak mpoknkem fá amik. Séyàŋ chi etək ene ebhəŋə bétwə.

15 Ndü nnyén Yesu, sénchíe nókó Mandem bakak mbə ayweſe akap. Akap wu chí nerem ane sérem ne manyu yeſe be yi ke achi Acha.

16 Bǎké rə bekə beri, ne bekwak bati ne menyih ebhen bǎbhəŋə. Enyü akap wu ke Mandem ábhəŋ maŋák ne wu.

17 Ghók nókó ka böbati bheka, mǎmbəŋ neſep̄t̄m̄et besí bhap, mbənyune bə ke báyiŋi

bhe, mbə bo abhen bábhónó béghátí Mandem enyu bə bákémé bhe. Ghók nókó ká bhə be mánkə betik ebhap ne maɲák, ne be bə báké bhəŋ kesóti.

18 Ník nókó ká mmuet ɛti yeɛe. Sérinɛ be bati yeɛe achi pépép, ne séyaŋ bebhak chak ndü yɛntiki enyih ene sékù.

19 Nchí ghati bhe ne ntí ena nenkem be máník nókó mmuet ɛti ya be Mandem ankwak me mpɛt ntwə ntá yeka mandú mpok.

Nenikimuet enen mmu ane ásíŋí ekáti ene

20 Mandem mmu ákù be bati ayɛe ambak amem kpák, ámbák ne bhe. Yi ke ákú Acha yeɛe Yesu Kristo áfú ndü nɛwú, apɛtnsem ndü nepém. Yi, Yesu, chi Mbabheri bághónómén ngo, ane ábhabheri bo Mandem mankem. ɛchí enyu yə mbənyune manon emi arəŋ nyaka amik ndu bekə be nku ane Mandem ányú ne bo ánté mpoknkem.

21 Mandem ánchyé bhe yɛntiki erítí enyih, be mánkónó nókó menyih ebhen yi áyàŋ mánkə. Mandem ankə Yesu Kristo ankwak be mánkú nókó menyih ebhen béchye yi maɲák. Sénchíe Yesu Kristo bakak mpoknkem ɛti keném eki. Amen.

Beyəŋó ngwenti

22 Bəma, mpɛt nchí ghati bhe be mǎnsət eyəŋ eya ene nsíní ndu béfyɛ bhe ntí ne ekébhénti. Mbíkí sɛŋ erórí ekáti.

23 Nchí yaŋ mǎndinɛ be báféré mómáyɛe Tímoti ekerékenəŋ. Mbák yi antwə ayak, chəŋ ntwó ne yi ndu beghə bhe.

24 Kaká ká bəbati bhəka mankem, ne bo Mandem báchák mankem. Bənkwə abhen báfú Itali bátó bhe bakak.

25 Βεῖνδου Μανδεμ μέμβακ νε βhe manκεμ.

Ekáti Nku Nkɔ

New Testament in Kenyang (CM:ken:Kenyang)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenyang

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
0a400be4-2dfe-565d-bdea-5f3d59d48520